

Nr.745/C/2014

30.06.2014

Stancu

**Efectele admiterii (în principiu) a cererii de redeschidere a procesului penal
asupra cursului prescripției răspunderii penale**

În practica judiciară s-au pus două probleme privind termenul de prescripție la care se referă art. 155 alin. 5 din Codul penal:

1. care este înțelesul sintagmei „admitere în principiu”, în contextul modificărilor aduse art. 466 și urm. din Codul de procedură penală prin Legea de punere în aplicare a Codului de procedură penală;
2. dacă dispozițiile art. 155 alin. 4 din Codul penal sunt aplicabile și în situația reglementată de art.155 alin. 5 din Codul de procedură penală.

*

1. Pentru rezolvarea primei probleme este necesară o analiză a evoluției reglementării instituției redeschiderii procesului penal în cazul judecării în lipsa persoanei condamnate.

În redactarea inițială (anterior adoptării Legii de punere în aplicare a Codului de procedură penală) această procedură presupunea o fază a admiterii în principiu a cererii de redeschidere a procesului penal.

Aceasta era menționată expres în cuprinsul art. 468 alin. 1 (la primirea cererii președintele fixează termen pentru examinarea admisibilității în principiu) și art. 469 (denumirea marginală era „Admiterea în principiu”, iar potrivit alin. (3), dacă instanța

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CONSILIERI AI PROCURORULUI GENERAL

constata îndeplinirea condițiilor prevăzute la alin. (1), dispunea prin încheiere admiterea în principiu a cererii de redeschidere a procesului penal).

Prevederile acestor texte erau, în mod corect, corelate cu cele ale art. 155 alin. 5 din Codul penal.

La adoptarea Legii de punere în aplicare a Codului de procedură penală, considerând, în mod corect din punct de vedere teoretic, că procedura redeschiderii procesului penal în cazul judecării în lipsa persoanei condamnate nu presupune o fază a analizei admisibilității în principiu și una de apreciere a admisibilității pe fond a cererii de redeschidere, ci o fază a analizei cererii de redeschidere și, în cazul admiterii acesteia, faza rejudecării cauzei, legiuitorul a modificat în parte dispozițiile art. 466 și urm. din Codul de procedură penală.

Astfel, art. 469 din Codul de procedură penală are acum denumirea marginală „Judecarea cererii de redeschidere a procesului”, iar alin. (3), (7) și (9) ale acestui articol se referă la admiterea cererii, iar nu la admiterea în principiu.

Dintr-o eroare, au rămas necorelate dispozițiile art. 468 alin. 1 din Codul de procedură penală, care continuă să se refere la obligativitatea președintelui de fixa termen pentru examinarea admisibilității în principiu și cele ale art. 155 alin. 5 din Codul penal, potrivit cărora admiterea în principiu a cererii de redeschidere a procesului penal face să curgă un nou termen de prescripție a răspunderii penale.

Din cele de mai sus rezultă că există o singură hotărâre de admitere a cererii de redeschidere a procesului penal, cea prevăzută de art. 469 alin. 3 din Codul de procedură penală, care se poate ataca doar odată cu fondul (art. 469 alin.5 din Codul de procedură penală) și are ca efect desființarea de drept a hotărârii pronunțate în lipsa persoanei condamnate (art. 469 alin. 7 din Codul de procedură penală).

Prin prisma aspectelor analizate (formularea în termen, temeiurile legale invocate, neinvocarea într-o cerere anterioară a unor motive similare – art. 469 alin. 1 lit. a din Codul de procedură penală), hotărârea se aseamănă cu una de admitere în

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CONSILIERI AI PROCURORULUI GENERAL

principiu a unei cereri sau căi de atac (de aici, probabil, și confuzia din reglementarea inițială).

Având însă în vedere că respectiva hotărâre este singura adoptată ca urmare a analizei cererii de redeschidere a procesului penal de către instanță, pronunțarea sa fiind imediat urmată de rejudecarea pe fond a cauzei (a cauzei în care persoana a fost condamnată, nu a cererii de redeschidere) este evident că ne aflăm în prezența unei admiteri propriu-zise, iar nu doar în principiu.

Rezultă din arătate mai sus, în opinia noastră, că dispozițiile art. 155 alin. 5 din Codul penal trebuie înțelese în sensul că admiterea cererii de redeschidere a procesului penal potrivit art. 469 alin. 3 din Codul de procedură penală face să curgă un nou termen de prescripție a răspunderii penale.

*

2. Cu privire la cea de-a doua problemă, soluția rezultă, în opinia noastră, din analiza prevederilor art. 153 – 156 Cod penal privind prescripția răspunderii penale.

Prescripția este o cauză de înlăturare a răspunderii penale (art. 153 alin. 1 Cod penal), cu excepțiile prevăzute de lege (art. 153 alin. 1 și 2 Cod penal), împlinirea termenelor prevăzute la art. 154 alin.1 Cod penal împiedicând exercitarea acțiunii penale.

Termenul de prescripție curge de la data săvârșirii infracțiunii (art. 154 alin. 2 Cod penal), iar cursul său se poate întrerupe (art. 155) sau suspenda (art. 156 Cod penal).

Cursul termenului de prescripție se întrerupe prin îndeplinirea oricărui act de procedură în cauză și se suspendă pe timpul cât o dispoziție legală sau o împrejurare de neprevăzut ori de neînlăturat împiedică punerea în mișcare a acțiunii penale sau continuarea procesului penal (art. 155 alin. 1 și art. 156 alin. 1 Cod penal).

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CONSILIERI AI PROCURORULUI GENERAL

În cazul suspendării, prescripția își reia cursul din ziua în care a încetat cauza de suspendare, deci la calculul termenului se va avea în vedere și perioada anterioară suspendării (art. 156 alin. 2 Cod penal).

Situația este diferită în cazul întreruperii când perioada anterioară acesteia nu se ia în calcul, după fiecare întrerupere începând să curgă un nou termen de prescripție (art. 155 alin. 2 Cod penal).

Pentru a evita situația în care, dată fiind această regulă, să se ajungă la imprescriptibilitatea „de facto” a unor infracțiuni prescriptibile potrivit legii, legiuitorul a statuat că depășirea cu încă o dată a termenului de prescripție a răspunderii penale face ca acesta să fie socotit împlinit indiferent de numărul întreruperilor intervenite (art. 155 alin. 4 Cod penal).

Altfel spus, dacă de la data comiterii faptei a trecut un interval de timp egal cu dublul duratei termenului prevăzut de art. 154 alin. 1 Cod penal, prescripția răspunderii penale intervine indiferent de timpul scurs de la ultima întrerupere a cursului prescripției.

O regulă similară exista și în reglementarea anterioară, potrivit art. 124 din Codul penal anterior, prescripția înlăturând răspunderea penală oricâte întreruperi ar interveni, dacă termenul de prescripție a răspunderii penale este depășit cu încă o dată.

În codul penal anterior instituția era reglementată distinct, sub denumirea marginală „Prescripția specială”.

Situația reglementării separate nu se regăsește în noul Cod penal, dar regula a fost păstrată și este aplicabilă în toate situațiile în care termenul de prescripție a răspunderii penale a fost depășit cu încă o dată.

Ca urmare, nu există în opinia noastră, nicio rațiune pentru a aprecia că prevederile art. 155 alin. 4 Cod penal nu sunt aplicabile și în cazul în care cauza de întrerupere este admiterea în principiu a cererii de redeschidere a procesului penal.

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CONSILIERI AI PROCURORULUI GENERAL

Statuând, în cuprinsul art. 155 alin. (5) Cod penal, că admiterea în principiu a cererii de redeschidere a procesului penal face să curgă un nou termen de prescripție a răspunderii penale, legiuitorul a conferit redeschiderii caracterul unei cauze de întrerupere a cursului prescripției, toate normele în materie, deci și cea din cuprinsul art. 155 alin. 4 Cod penal, devenind aplicabile.

Este adevărat că reglementarea din cuprinsul art. 155 alin. 5 Cod penal este una de excepție, dar derogarea vizează regula conform căreia ulterior condamnării nu se mai poate invoca prescripția răspunderii penale, ci doar aceea a executării, iar nu regula prevăzută de art. 155 alin. 4 Cod penal.

Ca urmare, la calculul termenului prevăzut de art. 155 alin. 4 Cod penal se va avea în vedere întreaga perioadă de la data comiterii faptei, iar nu doar intervalul ulterior redeschiderii.

În acest sens pledează și expunerea de motive a Codului de procedură penală, în cuprinsul căreia se reține că este prevăzută posibilitatea persoanei condamnate definitiv, care a fost condamnată în lipsă, de a solicita redeschiderea procesului penal, **dacă între timp nu s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale.**

Rezultă din cele de mai sus că, inclusiv în cazul prevăzut de art. 155 alin. 5 Cod penal, termenul prevăzut de art. 155 alin. 4 Cod penal se calculează de la data comiterii faptei, iar nu de la data redeschiderii procesului penal.

Consilier al procurorului ~~general~~

Alexandra Mihaela Șinc